

Notă informativă

la proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea Programului „START pentru TINERI: o afacere durabilă la tine acasă”

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Prezentul proiect de hotărâre „START pentru TINERI: o afacere durabilă la tine acasă” este elaborat de către Ministerul Economiei în coordonare cu Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM).
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
Insuficiența oportunităților pentru valorificarea cunoștințelor și a competențelor tinerilor, fie în calitate de angajat, fie în cea de întreprinzător, care a cauzat un exod masiv al acestora. Statistica națională privind relația tinerilor cu piața muncii interne atestă faptul că, doar 3 din 10 tineri sunt plasați în câmpul muncii, iar circa 2/3 sunt economic inactivi. Din totalul tinerilor ocupați pe piața muncii, peste 31% au locuri de muncă informale, iar în rândul tinerilor salariați 10,4% lucrează fără contracte individuale de muncă. Sondajele efectuate denotă că, tinerii din Republica Moldova au un grad înalt de motivație pentru inițierea și dezvoltarea de întreprinderi mici și mijlocii, însă nu dispun de suficiente instrumente și resurse de suport. Astfel, principala problemă pentru tinerii întreprinzători rămâne a fi accesul la resurse financiare ușor accesibile. Necesitatea implementării prevederilor documentelor de politici naționale - <i>Programul de activitate al Guvernului „Moldova vremurilor bune”, care prevede la capitolul VI. Politici sectoriale: Economie și Antreprenoriat, acțiunea cu privire la „Evaluarea, consolidarea și eficientizarea programelor de susținere a IMM și mediului de afaceri pentru a reduce și a simplifica procedurile birocratice de accesare a acestora, inclusiv a celor în curs de dezvoltare”.</i> - <i>Legea Nr. 215 din 29-07-2016 cu privire la tineret</i> prevede domeniile de intervenție ale statului pentru susținerea tinerilor prin: stimularea inițiativelor tinerilor antreprenori, programelor de abilitare economică, dezvoltarea instrumentelor de formare în domeniul afacerilor; încurajarea participării tinerilor în cadrul programelor de suport. - <i>Legea Nr. 179 din 21-07-2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii.</i> Unul din obiectivele programelor de stat este susținerea tinerilor întreprinzători în lansarea unei afaceri în țară.
3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care vizează armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene
Proiectul hotărârii de Guvern nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.
4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
Programul are scopul acordarea suportului pentru tineri în lansarea și dezvoltarea unei afaceri și include următoarele patru Componente: 1. Componenta I - Instruire și consultanță antreprenorială; 2. Componenta II – Suport financiar nerambursabil; 3. Componenta III – Credit cu porțiuni de grant;

4. Componenta IV – Monitorizare.

Principalele caracteristici ale fiecărei componente a Programului sunt:

Componenta I. Instruire și consultanță

Prevede activități de ghidare a tinerilor în domeniul antreprenoriatului, precum: informare, acordarea suportului consultativ și cursuri de formare antreprenorială. Formarea antreprenorială este orientată spre dezvoltarea abilităților antreprenoriale în domeniul inițierii unei afaceri și elaborării proiectului investițional. De asemenea, cursul de instruire va include activități de *Identificare a ideilor de afaceri - Hackathon* și un seminar de instruire privind prezentarea proiectului investițional „pitch training”.

Componenta II. Suport financiar nerambursabil

Suportul financiar se acordă sub formă de finanțare nerambursabilă (grant). Finanțarea nerambursabilă este de maxim 70% din suma proiectului investițional și nu va depăși **200.000 MDL**, iar contribuția Beneficiarului va constitui minim 30% din suma proiectului investițional.

Pentru a participa la Program, fiecare solicitant va depune un formular de aplicare, care va conține, în mod obligatoriu, un set de acte indicat în Manualul Operațional al Programului. Perioada de înscriere și depunere a dosarului va fi anunțată pe paginile web oficiale ale Ministerului Economiei și ODIMM, precum și în presă.

Modalitatea de selectarea a beneficiarilor Componentei II este prevăzută în Manualul Operațional de implementare a Programului.

Componenta III. Credit cu porțiuni de grant. Componenta III se va realiza de comun cu Oficiul de Gestionare a Proiectelor de Asistență Externă (OGPAE) și Instituțiile Financiare Partenerare (IFP) intermediare în conformitate cu Manualul Operațional de implementare.

Finanțarea proiectului eligibil poate fi acordată în sumă de până la **1.760.000 MDL**, care va include porțiunea de împrumut rambursabil de 85% acordat beneficiarului de IFP și porțiunea de suport financiar nerambursabil de 15%.

Termenul de depunere a cererilor de finanțare: apel deschis până la epuizarea fondurilor alocate. Termenul de acordare a creditului: nu va depăși 5 ani.

Procedura de aplicare și transferare a resurselor financiare implică următoarele etape de bază:

1) Cererea de aplicare a beneficiarului potențial pentru partea de grant, însoțită de documentele justificative, va fi transmisă către ODIMM;

2) Cererea beneficiarului potențial de solicitare pentru partea de credit, va fi prezentată de acesta IFP, cu care Ministerul Finanțelor și OGPAE are semnate acorduri de recreditare a fondurilor liniilor de credit investiționale alocate pentru dezvoltarea sectorului real, finanțate din împrumuturi externe de stat pentru dezvoltare.

3) Resursele pachetului financiar vor fi acordate beneficiarilor eligibili în baza:

(i) condițiilor ODIMM stipulate pentru accesarea părții de grant și

(ii) termenilor condițiilor și procedurilor operaționale ale liniilor de credit în vigoare, administrate de OGPAE prin intermediul IFP, care își vor asuma toate riscurile legate de partea de credit, evaluând conform procedurilor sale de credit eligibilitatea proiectului și a cheltuielilor propuse spre finanțare.

Componenta IV. Monitorizare

Activitățile Componentei IV au ca scop evaluarea realizării proiectelor investiționale, identificarea și diminuarea riscurilor care pot provoca situații de criză, determinarea tacticilor de comunicare cu beneficiarii de resurse financiare nerambursabile, precum și evaluarea impactului acestora, ceea ce presupune:

- 1) procesul de monitorizare a beneficiarului de către ODIMM;
- 2) urmărirea respectării condițiilor și utilizării resurselor financiare conform destinației stabilite în contractul de finanțare nerambursabilă;
- 3) perioada de monitorizare a beneficiarilor Programului va constitui 2 ani din data prezentării setului complet de acte care confirmă utilizarea resurselor financiare.

Perioada de monitorizare pentru proiectele finanțate în cadrul Componentei III va fi efectuată de către ODIMM, IFP și OGPAE. Termenul de monitorizare pentru porțiunea de grant va constitui minim 2 ani de la prezentarea setului de acte care confirmă utilizarea resurselor financiare nerambursabile conform destinației. Pe parcursul perioadei de monitorizare IFP intermediare vor prezenta rapoarte privind progresul proiectului și respectarea condițiilor de finanțare.

ODIMM va efectua monitorizarea la etapele de pre-finanțare și post-finanțare a proiectelor și va solicita de la beneficiari și/ sau IFP periodic rapoarte de performanță.

5. Fundamentarea economico-financiară

Termenul de implementare al Programului este de 36 de luni, cu posibilitatea de a fi prelungit pe baza mijloacelor financiare suplimentare disponibile.

Implementarea Programului necesită un buget estimativ de 20 milioane MDL anual, bugetul total al Programului pentru perioada de implementare de trei ani constituind în medie 60 milioane MDL, cu posibilitatea de a fi suplinit cu fonduri ale donatorilor locali și externi.

Până în prezent, circa 500 de tineri au inițiat propriile afaceri. În cadrul Programului, au fost selectate pentru finanțare, peste 400 proiecte investiționale. Suma granturilor aprobate constituie **56,34 mil. MDL**, ceea ce favorizează **investiții în economie** de circa **93,66 mil. MDL**. Astfel, se constată efectul economic multiplicator a investițiilor în economie (1 leu acordat sub forma de grant atrage circa 1,66 lei investiții în economie). Implementarea proiectelor investiționale aprobate spre finanțare vor contribui la crearea a **circa 700 locuri de muncă**. Circa 75% din afacerile create de tineri activează **în zonele rurale ale țării**. Este de menționat că, 48 % din afacerile finanțate sunt create/administrate de către femei, iar 35 afaceri sunt create **de către tineri defavorizați**.

Pentru implementarea Programului, Ministerul Economiei a planificat în Strategia sectorială de cheltuieli CBTM 2022-2024 pe sectorul „Dezvoltarea sectorului privat”, în cadrul Sub-

programului 5004 „Susținerea întreprinderilor mici și mijlocii” resurse financiare pentru anii: 2022 – 20 000,0 mii lei; 2023 – 20 000,0 mii lei; 2024 – 20 000,0 mii lei.

Totodată, de curând a fost realizată actualizarea planificării bugetare, conform Strategiei sectoriale de cheltuieli pentru perioada 2023-2025, în cadrul căreia *la măsurile/acțiunile de politică specifice asumate de către Guvern, nereflectate în limitele de cheltuieli/linia de bază de cheltuieli*, pentru Programul „START pentru TINERI: o afacere durabilă la tine acasă” au fost planificate mijloace financiare suplimentare, a câte 20 000,00 mii MDL anual.

Conform noului Program, ODIMM își propune facilitarea accesului la finanțare pentru cel puțin 100 companii, anual. Acest indicator vine să susțină creșterea investițiilor în economie cu cca 30 mil. MDL anual și crearea/menținerea a cel puțin 100 locuri de muncă, inclusiv în zonele rurale.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Prezentul proiect de hotărâre nu necesită modificarea, abrogarea sau elaborarea unor acte normative noi. Proiectul stabilește intrarea în vigoare la momentul publicării, pentru ca companiile să poată obține cât mai repede suport prin intermediul Programului. Or, în condițiile actuale de criză, agenții economici au nevoie de suport din ce în ce mai mult.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În conformitate cu prevederile Regulamentului Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, prezentul proiect se transmite Cancelariei de Stat spre promovare.

Proiectul urmează să fie plasat pe pagina web a Ministerului Economiei, rubrica Transparența/ Anunțuri privind consultările publice, precum și pe pagina guvernamentală www.particip.gov.md, urmare examinării acestuia în cadrul ședinței secretarilor generali.

8. Constatările expertizei anticorupție

Informația privind rezultatele expertizei anticorupție va fi inclusă după recepționarea raportului de expertiză anticorupție.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul hotărârii de Guvern nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

10. Constatările expertizei juridice

Informația referitoare la concluziile expertizei privind compatibilitatea proiectului de hotărâre cu alte acte normative în vigoare, precum și respectarea normelor de tehnică legislativă va fi inclusă după recepționarea expertizei juridice.

11. Constatările altor expertize

Informația privind rezultatele expertizelor va fi inclusă după recepționarea rapoartelor